

Udredning om Danmarks krige

VK-regering tilbageholdt oplysninger forud for Irak-krig *Arb. 6. feb. 2019*

Fogh-regeringen tilbageholdt vigtige oplysninger for Folketinget forud for Irak-krigen. Det betød, at Folketinget fik et "ufuldstændigt billede" af situationen, konstaterer to forskere.

Jeg er overrasket over, hvor få mennesker, der reelt afgør, om Danmark går i krig. *Rasmus Mariager, undersøgelsesleder*

Fogh-regeringen tilbageholdt oplysninger for Folketinget forud for beslutningen om gå i krig i Irak.

Det konkluderer de to forskere, Rasmus Mariager fra Saxo-Instituttet og professor Anders Wivel fra Institut for Statskundskab på Københavns Universitet, i deres udredning af beslutningsgrundlaget for Danmarks krige i Kosovo i 1998, Afghanistan i 2001 og Irak i 2003.

Udredningen blev offentliggjort i dag, og fylder mere end 2000 sider fordelt på fire bind.

"Det kan konstateres, at regeringen i en række tilfælde ikke videregav vigtige oplysninger til Folketinget, eller at regeringen "strammede" oplysninger, så de gav Folketinget et ufuldstændigt billede af situationen", skriver forskerne i deres udredning.

Forskerne nævner blandt andet spørgsmål om Iraks masseødelæggelsesvåben.

"FE's (Forsvarets Efterretningstjeneste, red.) vurderinger om, at der ikke fandtes sikre beviser, men at det vurderedes, at Irak havde våben, ændredes til statsministerens sikre erklæring om, at 'det er noget, vi ved'", skriver forskerne.

Og overfor Udenrigspolitisk Nævn forklarede regeringen, at det juridiske grundlag for krigen i Irak var i orden – på trods af, at der internt i regeringen var en opfattelse af, at grundlaget byggede på "et politisk skøn".

Regeringen fortalte heller ikke Folketinget, at USA's mål i Irak-krigen var regime-skifte, konstaterer forskerne.

Minister skal i samråd

Udredningen får nu Enhedslisten til at indkalde udenrigsminister Anders Samuelsen i samråd.

– *Det står nu helt tydeligt, at Fogh-regeringen tilbageholdte oplysninger op til Irak-krigen, og at sandheden blev fordrejet overfor Folketinget. Det er en alvorlig skandale og skal undersøges til bunds. Derfor skal vi have en kommissionsundersøgelse, der kan indkalde vidner og stille de ansvarlige til ansvar, siger Enhedslistens udenrigsordfører Eva Flyvholm.*

Hun uddyber: *Forskerne peger på, at Danmarks krige mest af alt har handlet om at følge USA, og at der er noget systematisk galt med de politiske beslutningsprocesser. Det er bestemt et billede jeg kan genkende, og det er jo åbenlyst katastrofalt, fordi krigen ikke alene har kostet mange danske soldater livet, men også titusinder af civile.*

SF kalder det "rystende", hvor lidt skiftende regeringer har inddraget Folketinget i beslutningerne om dansk krigsdeltagelse, og kræver også en kommissionsundersøgelse.

En håndfuld går i krig

Efter at have været igennem de tusindvis af dokumenter, som omhandler beslutningerne om at sende Danmark i krig, står det klart for forskerne, at det er en meget lille gruppe mennesker, der træffer afgørelsen.

– Jeg er overrasket over, hvor få mennesker, der reelt afgør, om Danmark går i krig, siger undersøgelsesleder Rasmus Mariager.

– *Det er reelt kun en håndfuld folk, nemlig statsministeren, udenrigsministeren og et par topembedsmænd, der i dialog med USA beslutter at gå i krig. Jeg er overrasket over, hvor få principielle overvejelser man gør sig, inden man går i krig. Jeg er overrasket over, hvor langt inde i forhandlingerne man er, inden man orienterer Udenrigspolitisk Nævn, og hvor få kritiske spørgsmål der bliver stillet i nævnet.*

Det er især forholdet til Danmarks allierede i USA og NATO, der er drivende for, om politikerne sender Danmark i krig.

– *Det er et spørgsmål om alliancehensyn mere end om humanitære hensyn. Solidaritet med USA var afgørende for beslutningen om at sende Danmark i krig i Afghanistan. Det er påfaldende, når man læser de interne dokumenter, at forholdene i Afghanistan spillede nærmest ingen rolle, lyder det fra Rasmus Mariager.*